

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ŠIBENIK

BROJ 439 — GOD. X

ŠIBENIK, 15. VELJAČE 1961.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Uz posjet predsjednika Tita afričkim zemljama U službi mira i prijateljstva

Gradanin svijeta, dvije riječi kojima je indonezijski predsjednik Sukarno tako jednostavno ocrtao ulogu i aktivnost predsjednika Tita u razvijanju međunarodne suradnje, još jednom dobivaju puni smisao i značaj. Putovi mira predsjednika Tita, na kojima je dosada zapisano mnogo zemalja i gradova, vode ovih dana u pravcu Sjeverne i Zapadne Afrike. Gana, Togo, Liberija, Gvineja, Maroko i Tunis ukazuju gostoprimstvo jugoslavenskom Predsjedniku.

Ogromno zanimanje na koje je naišla ova najnovija misija predsjednika Tita ima svoje razumljivo opravdanje. Svaki posjet jugoslavenskog Predsjednika zemljama Evrope, Azije i Afrike, osobito njegovi kontakti s državnicima i narodima izvanblokovskih zemalja, snažno su afirmirali nezavisnu politiku Jugoslavije i u svakom konkretnom slučaju značili ogroman priliv mira u svijetu. Dakako, rastuća aktualnost Afrike, osobito njenih neangažiranih zemalja, pojačava interes za svaki novi događaj na planu njene međunarodne aktivnosti. Afričke zemlje dočekuju predsjednika Tita kao starog znanca i prijatelja. To raspoloženje ne leži samo u činjenici što je jugoslavenski Predsjednik već bio gost Afrike, nego i u saznanju njenih stanovnika, da se Jugoslavija nalazi među onim zemljama koje daju snažnu podršku borbi za potpunu i stvarnu nezavisnost i uklanjanje svih oblika imperijalizma na crnom kontinentu. Taj dio svijeta kamo je našlost bijeli čovjek u prošlosti dolazio samo kao osvajač, kolonijalni činovnik, pustolov ili misionar, zna čijeniti ljude koji dolaze da njegovim stanovnicima pruže ruku iskrenog prijateljstva. A činjenica da je Tito bio prvi evropski šef države koji je posjetio slobodne afričke zemlje, i da će u nekim zemljama koje sada posjećuje biti prvi predsjednik iz Evrope, dovoljno jasno daje odgovor na pitanje gdje leže razlozi uzajamnog razumijevanja Jugoslavije i afričkih zemalja.

Politička karta Afrike zadnjih godina pretrpjela je temeljite izmjene. Snažni val oslobodilačkih pokreta donio je slobodu mnogim zemljama. Samo u zemljama koje posjećuje predsjednik Tito 15 milijuna Afrikanaca osjetilo je uzasad nekoliko godina proglašenja slobode. Borba protiv preostalih uporišta kolonijalizma i najnovijih pokušaja da se zaustavi historijski proces, nastavlja se svom žestinom. Afrika želi svoje mjesto u svjetskoj zajednici. Slobodne afričke nacije mogu odigrati značajnu ulogu u suvremenim međunarodnim odnosima. A politika onih koji to neće i ne mogu da shvate unaprijed je osuđena na poraz.

Jugoslavija je brzo i lako našla zajednički jezik sa slobodnim afričkim nacijama, upravo zato što ima mnogo sličnosti između nje i ovih zemalja u pogledima na razne probleme današnjice. Uspostavljanje diplomatskih odnosa, privrednih, kulturnih i drugih veza, zajedničke akcije izvanblokovskih zemalja Afrike i Jugoslavije pokretane u Ujedinjenim narodima, te sve ono što označava aktivnu i miroljubivu koegzistenciju, daje sadržaj odnosima Jugoslavije s mnogim afričkim zemljama.

Put predsjednika Tita otvara nove mogućnosti da se prijateljski odnosi s tim zemljama još više prodube i prošire. Bit će to, nema sumnje, još jedna snažna manifestacija privrženosti miru i naporima afričkih naroda za potpuno oslobodenje.

I. K.

Popis stanovništva

U Jugoslaviji se provodi treći poznati svaki naš stanovnik pri popisu stanovništva. Prvi je bio proveden u godini 1948. godine, a drugi 1953., a nje ovog popisa u toku su opet će se obaviti 31. III ove godine. Ovaj popis karakteriziraju dva značajna momenta: Prvi je momenat da se obavlja u vrijeme našeg privrednog prosperiteta, kada naša materijalna baza dostiže nivo na kojem se mijenja socijalna struktura stanovništva, a drugi što se ovaj popis obavlja u okviru svjetskog popisa stanovništva na koji se obavezala i naša zemlja, tj. u okviru OUN.

Privrednim prosperitetom u prvom redu industrijalizacijom zemlje znatno je poraslo nepoljoprivredno stanovništvo, iako ne znamo tačno koliko, dok se stanovništva doselilo u gradove i industrijske centre iz sela i poljoprivrednih rajona, ali bez popisa ne znamo tačno koliko. Ovaj će popis pokazati i to kretanje, jer je u popisnici postavljeno i pitanje »Odkle ste se doselili u sadašnje mjesto stalnog boravka? i drugo pitanje »Kada ste se doselili?« Popisom će se dobiti i vrlo važna struktura školske naobrazbe, jer će se popisati sve vrste školovanja. Ovaj pokazatelj ima osobitu važnost kod zaposlenih tim prije, što se kvalifikaciona struktura svih zaposlenih radnika i stručna sprema svih zaposlenih službenika stalno prati prema tarifnim pravilnicima i ostalim pozitivnim propisima koji se zasnivaju prema radnim mjestima, a ne prema faktičnoj školskoj strukturi. To je i razumljivo, znatno brži tempo razvitka privrede od podizanja stručnog kadra uvjetovana je nužno da se radna mjesta pokrivaju radnicima i službenicima s nižim kvalifikacijama od onih koje bi bile zaista potrebne. Ovaj odnos pokazat će popis. Također će nam popis pokazati stvarnu strukturu ukupnog stanovništva, a posebno starost radnika i službenika po kojoj će se vidjeti i radni staž, tj. onih koji odlaze zbog starosti i kada odlaze, te potreba mladih koji treba da ih zamijene, dakle vidjet će se supstitucija starih i mladih.

Osim ovih predviđeno je i niz drugih obilježja kojima će se upoznat svaki naš stanovnik pri popisu stanovništva. Za izvršenje ovog popisa u toku su opet će se obaviti 31. III ove godine. Ovaj popis karakteriziraju dva značajna momenta: Prvi je momenat da se obavlja u vrijeme našeg privrednog prosperiteta, kada naša materijalna baza dostiže nivo na kojem se mijenja socijalna struktura stanovništva, a drugi što se ovaj popis obavlja u okviru svjetskog popisa stanovništva na koji se obavezala i naša zemlja, tj. u okviru OUN.

Privrednim prosperitetom u prvom redu industrijalizacijom zemlje znatno je poraslo nepoljoprivredno stanovništvo, iako ne znamo tačno koliko, dok se stanovništva doselilo u gradove i industrijske centre iz sela i poljoprivrednih rajona, ali bez popisa ne znamo tačno koliko. Ovaj će popis pokazati i to kretanje, jer je u popisnici postavljeno i pitanje »Odkle ste se doselili u sadašnje mjesto stalnog boravka? i drugo pitanje »Kada ste se doselili?« Popisom će se dobiti i vrlo važna struktura školske naobrazbe, jer će se popisati sve vrste školovanja. Ovaj pokazatelj ima osobitu važnost kod zaposlenih tim prije, što se kvalifikaciona struktura svih zaposlenih radnika i stručna sprema svih zaposlenih službenika stalno prati prema tarifnim pravilnicima i ostalim pozitivnim propisima koji se zasnivaju prema radnim mjestima, a ne prema faktičnoj školskoj strukturi. To je i razumljivo, znatno brži tempo razvitka privrede od podizanja stručnog kadra uvjetovana je nužno da se radna mjesta pokrivaju radnicima i službenicima s nižim kvalifikacijama od onih koje bi bile zaista potrebne. Ovaj odnos pokazat će popis. Također će nam popis pokazati stvarnu strukturu ukupnog stanovništva, a posebno starost radnika i službenika po kojoj će se vidjeti i radni staž, tj. onih koji odlaze zbog starosti i kada odlaze, te potreba mladih koji treba da ih zamijene, dakle vidjet će se supstitucija starih i mladih.

Osim ovih predviđeno je i niz drugih obilježja kojima će se upoznat svaki naš stanovnik pri popisu stanovništva. Za izvršenje ovog popisa u toku su opet će se obaviti 31. III ove godine. Ovaj popis karakteriziraju dva značajna momenta: Prvi je momenat da se obavlja u vrijeme našeg privrednog prosperiteta, kada naša materijalna baza dostiže nivo na kojem se mijenja socijalna struktura stanovništva, a drugi što se ovaj popis obavlja u okviru svjetskog popisa stanovništva na koji se obavezala i naša zemlja, tj. u okviru OUN.

Prošireni plenum Općinskog odbora SSRN Knin

Društvena briga o odgoju djece u centru pažnje

U prisustvu Mira Kuhača, predsjednika Kotarskog odbora SSRN Šibenik, Ilije Šimprage, sekretara Općinskog komiteta SK i drugih gostiju, 8. o. mj. održan je u Kninu prošireni plenum Općinskog odbora SSRN.

Protesti u povodu ubistva Patrisa Lumumbe

U šibenskim privrednim organizacijama i ustanovama održavaju se protestni skupovi na kojima se izražava ogorčenje zbog ubistva predsjednika legalne vlade u Kongu Patrisa Lumumbe i njegovih suradnika. S ovih skupova radni kolektivi i građani Šibenika upućuju protestna pisma Vijeću sigurnosti pri Organizaciji Ujedinjenih naroda.

Prošireni plenum imao je zadatak da razmotri stanje na području odgoja i rada s djecom ne samo kroz škole već i kroz društvene institucije i da izvrši analizu dosadašnjeg rada organizacija koje se bave ovom problematikom i da zacrtaju dalju aktivnost pružanja pomoći SSRN svim organizacijama koje okupljaju djecu ili usmjeravaju svoj rad u duhu našeg odgojnog sistema i za zdravo, kulturno i vedro njihovo djetinjstvo, pogotovo što društvena briga za mladu generaciju sve se više proširuje i na život van škole, u slobodnom vremenu.

Pošto škola, porodica i organizacije u kojima djeca provode slobodno vrijeme, predstavljaju značajne institucije koje pridonose pravilnom odgoju naše mlade generacije, dužnost je Socijalističkog saveza da svim snagama podrži sva kretanja u tom pravcu i da stalno podupire one snage koje na tom poslu rade. Zatim da uporno radi na stvaranju i širenju glavnog mnijenja o potrebi veće brige za djecu, takvog

mnijenja pred čijim će se pritiskom pojedinci, ustanove i privredne organizacije još odgovornije odnositi prema djeci i problemima dječjeg odgoja i života, te uspješnije rješavati svakodnevna pitanja koja se ponekad neopravdano zapostavljaju.

Baš zato plenum je s najvećom pažnjom i odgovornošću proučio sagledavanju aktualnih problema iz ove oblasti potražio načine da se krene naprijed, većim uspjehom, naročito u ovoj godini kad naša zemlja proslavlja veliki jubilej 20 - godišnjicu narodne revolucije.

Letimična analiza pokazuje što je dosad postignuto nastojanjima pojedinih organizacija i što bi još trebalo uraditi, pa da uspjesi budu još bolji i svestraniji s obzirom na kadrovske i materijalne mogućnosti koje postoje na području kninske komune.

Društvena briga za djecu, osim u školama, provodi se kroz društvo »Naša djeca« i to uglavnom u Kninu koje okuplja oko 700 roditelja. Odred izviđača i planinik i društvo »Partizan« s ukupno oko 300 djece. Međutim, najveći broj djece pripada najmasovnijoj dječjoj organizaciji Savezu pionira. Sve ove organizacije postigle su zapažene rezultate u radu, uključujući tu i Kazalište lutaka premda su se najčešće borile s problemima materijalno - finansijske prirode.

Zar se ne bi mogli ponoviti uspjesi društva »Naša djeca« iz proteklih godina na izgradnji dva dječja igrališta, adaptacije zgrade za dječje zabavište i Kazalište lutaka, višekratno organiziranje dječjeg korza, u posljednje vrijeme nabava opreme za rad malog kina i drugog, pored redovitog upućivanja djece na ljetovanje i logorovanje.

Kroz razne dječje organizacije dosta se uradilo na planu brige za odgoj mladih i zadovoljenje dječjih interesa. Međutim, ne još toliko koliko to odgovara potrebama i mogućnostima ovog područja, snagama koje se na tom poslu mogu angažirati i materijalnoj osnovi koja bi se zato mogla osigurati kao putem Općin-

skog fonda za zaštitu djece, učlanjivanjem kolektiva u društvo »Naša djeca« i korišćenjem sredstava iz drugih izvora, te preuzimanjem patronata od strane neke jače privredne organizacije nad društvom »Naša djeca« ili nekom drugom dječjem organizacijom.

Uz osiguranje finansijskih sredstava uporedo treba rješavati i druga pitanja materijalne baze kao što su, u suradnji sa većim investitorima, u novogradnjama osigurati izdvojen prostor za dnevni boravak djece, proširiti zelenu površine radi izgradnje novih dječjih igrališta i drugih objekata u dijelovima grada u kojima ih dosad nema, stvaranje potrebnih radionica putem kojih bi djeca najkorisnije i najsigurnije ispunjavala svoje slobodno vrijeme baveći se raznolikim tehničkim aktivnostima i zarana počela sticati radne navike stvaralačkog rada.

Pravilno usmjerenim radom u duhu ciljeva i potreba našeg suvremenog odgoja uspjeli bi djecu i omladinu oteti svim nepoželjnim utjecajima.

Sagledavanje plenuma čitavog kompleksa odgojne problematike i pravilnog rada s djecom, došlo je u pravo vrijeme, jer se kroz sve pionirske i ostale dječje organizacije na području kninske općine uskoro pristupa organiziranju Jugoslavenskih pionirskih igara s vrlo obimnim i raznolikim programom rada, s ciljem da se život, zabava i rad naših najmlađih članova obogate lijepim i radosnim doživljajima, kroz priredbe, smotere, izložbe, turnire, festivale, takmičenja, radne akcije i raznovrsne kulturno - umjetničke manifestacije.

U jubilarnoj godini prošlave 20 - godišnjice narodnog ustanka Jugoslavenske pionirske igre imaju jedinstvenu osnovnu temu: »Moje mjesto jučer, danas i sutra«.

Također je formiran i odbor za proslavu 20 - godišnjice narodne revolucije i prihvaćen prijedlog programa rada u toku ove jubilarne godine. (m)

Sa seminarara za predsjednike seoskih organizacija Narodne omladine

Pojačana aktivnost

Nedavno je Centar za obrazovanje omladinskih kadrova pri Kotarskom komitetu NOH-e Šibenik, organizirao trodnevni seminar za predsjednike organizacija Narodne omladine sa sela.

Seminaru je prisustvovalo 111 rukovodilaca

U šest tema obrađena su najaktualnija pitanja iz rada Narodne omladine, kao i neka pitanja našeg društveno - ekonomskog i političkog života.

Ono što se ne može vidjeti iz izvještaja i referata, koji se podnose na pojedinim konferencijama i plenumima, moglo se veoma lijepo sagledati iz diskusije učesnika ovog seminarara.

Omladina je u svim aktivnostima na području našeg kotara postigla zapaženi uspjeh. U Vrpolju je uz pomoć ugovornika škole formirano omladinsko kulturno-umjetničko društvo, koje je već dosad održalo nekoliko priredbi. Omladina Oćestova pokrenula je u posljednje vrijeme kulturno-zabavni život, koji je dosad bio u mrvili. To se postiglo suradnjom s pripadnicima naše Armije.

Omladinska organizacija u Osnovnoj školi u Bribirskim Mostinama uredila je nekoliko sportskih objekata, redovito se održavaju političke informacije, a izvršena je i pretplata na nekoliko časopisa.

To su samo neki, možda značajniji uspjesi koje je postigla omladinska organizacija na području šibenskog kotara.

Međutim, na ovom savjetovanju iznesene su i neke negativnosti, nedostaci koji bi se mogli ukloniti, kada bi bilo više suradnje između pojedinih seoskih političkih i društvenih organizacija.

Manje više učesće omladine u radu poljoprivrednih zadruga je nezadovoljavajuće. Suradnja je veoma loša. Na ovom seminaru čule su se i neke kritike koje su, kako izgleda s potpunim pravom upućene pojedinim partijskim organizacijama u tamošnjim mjestima. Ima mnogo slučajeva nedovoljne koordinacije između omladinske organizacije, Socijalističkog saveza i Saveza komunista.

Postavljeno je dosta pitanja o problemima poljoprivrednog razvitka, o tome kako se naše selo mijenja. Na ova pitanja kao i na velik broj drugih polaznici seminarara dobili su odgovore od naših kompetentnih stručnjaka.

Polaznici su na kraju izrazili želju da se slični seminari i savjetovanja češće održavaju, po mogućnosti i u općinskim centrima. Postoje sasvim realni izgledi da Centar za obrazovanje omladinskih kadrova pri Kotarskom komitetu Narodne omladine ovu ideju sprovede u djelo. (JG)

Zahvala dra I. Ribara organizacijama i građanima šibenskog kotara

»Povodom mog rođendana i odlikovanja primio sam srazmjerno najviše čestitaka iz Šibenika, iz mog izbornog kotara.

Malo ne sva poduzeća sa svojim radnim kolektivima, sve privredne i političke organizacije sa cijelim svojim članstvom, te sve ustanove uključivši organizacije pionira, školske omladine i žena sjetile su me se s ukazanim mi najljepšim i najboljim željama. Predstavnici narodnih odbora kotara i općina sa predstavnicima Kotarskog, i općinskih komiteta, Kotarskog i općinskih odbora SSRN, Kotarskog i općinskih komiteta Narodne omladine i odbora žena ukazali su mi naročitu pažnju, s prijemom, darovima i pozdravnim govorima i ličnim čestitkama. U tim manifestacijama našao sam svoje lično, životno zadovoljstvo, osjetio iskreno povjerenje radnih ljudi i dobio podsticaj, da i dalje ustrajem svojim učesćem u radu i borbi naših naroda za konačnu pobjedu socijalizma. Svim svojim dragim drugovima i drugaricama, svim organizacijama i ustanovama, u nemogućnosti svakom posebno, najsrdačnije se zahvaljujem ovim putem.

Dr. I. Ribar«.

Jugoslavenske pionirske igre Raznovrstan program

U čitavoj zemlji vrše se pripreme za Jugoslavenske pionirske igre, kojima će se na poseban način proslaviti i dvadesetogodišnjica naše revolucije. Igre su zamišljene tako da u njima masovno učestvuju ne samo djeca, nego i odrasli.

U programu Kotarskog odbora JPI našeg kotara planirano je između ostalog i to da se u svim centrima općina formiraju sekcije »Mali kino«, izložba radova mladih foto - amatera, općinska i kotarska smotra, a u programu republičkog odbora JPI da se za vrijeme ljeta organizira tzv. »Brod radosti«, koji bi duž čitavog Jadrana prevezio specijalnu ekipu, sastavljenu od umjetnika, pedagoga i ostalih stručnjaka, čija je aktivnost namjenjena djeci i dječjoj publici. Kao što je vidljivo iz programa JPI ove godine svim našim školama pruža se mogućnost da obogate svoje dosadašnje planove iz slobodnih aktivnosti i slobodnih oblika rada. Učenicima će zaista ovakvim radom upoznati prošlost svog mjesta, učestvovati u sadašnjim

akcijama i maštati o skoroj budućnosti.

U ovom napisu nemoguće je iznijeti sva područja iz kojih bi se mogla crpiti materija za obradu navedenih tema.

Moje je mišljenje da bi sva nastavnička vjeća i školski odbori trebali održati vanredne sjednice na kojima bi detaljno razmotrili s čim će se uključiti svaka škola u ovo takmičenje. Svi nastavnici viših i nižih razreda na pomenutoj sjednici trebali bi dobiti konkretna zaduženja i rokove za izvršenje pojedinih zadataka.

Kod obrade teme »Moje mjesto jučer«, pored učeničkih radova i prikupljanja podataka, nastavnici koji predaju historiju i geografiju trebali bi ovaj momenat iskoristiti za sredjenje određenih podataka o mjestu u kojem službuju i da te podatke podvrgnu jednoj analizi i izvjeri. Nastavnici materinje jezika imali bi poseban zadatak da s učenicima pristupe sistematskom sakupljanju narodnog blaga, kao što su razni običaji vezani (Nastavak na 4. strani)

(Nastavak na 6. strani)

Zaštita defektne djece

Defektna djeca često obitelji i taj izbor. Tu dolaze: osnovno obrazovanje djeteta, fizička i psihička sposobnost, sklonost školu. Više puta se na to gleda kao na posebna moralna i materijalna opterećenja. Zaštita takve djece je našla svoje mjesto u Zakonu o invalidskom osiguranju i provedbenom propisu toga Zakona u Uredbi o profesionalnoj rehabilitaciji djece osiguranih. Djeca koja su zbog povrede ili bolesti ometena u svom fizičkom ili psihičkom razvoju mogu se danas rehabilitirati i postati za život i rad potpuno sposobni.

Na profesionalnu rehabilitaciju imaju pravo djeca osiguranih, uživatelja osobne ili invalidske mirovine, invalida rada koji uživaju materijalno osiguranje po osnovu profesionalne rehabilitacije, invalida rada koji uživaju privremenu naknadu po pravu zaposlenja, djeca-uživaoci porodične mirovine, s tim da se na svu ovu djecu prima dječji dodatak. Niža dozna granica je postavljena na 15 godina odnosno završeno osmogodišnje školovanje, a gornja granica života je 45 godina za muškarce, a za žene 40 godina života. Rehabilitacija se provodi ako su ispunjena dva osnovna uvjeta. S jedne strane se traži da se ta djeca ne mogu pod redovnim uvjetima osposobiti za samostalan život i rad školovanjem, izučavanjem nekog zanimanja ili praktičnim radom na nekom radnom mjestu. S druge strane

treba da postoji mogućnost i vjerojatnost potpunog osposobljavanja djeteta za samostalan rad i život i da će dijete stečenom rehabilitacijom moći samostalno privredovati u životu. Invalidi-djeca rehabilitacijom se osposobljavaju za sticanje određenog zanimanja ili za vršenje poslova na određenom radnom mjestu putem praktičnog rada i to stupanj stručne spremlje pri- rodučenog radnika ili kvalifikovanog radnika. Za koje je se pos- losno odnosno zanimanje djeca osposobljavati zavisi od više ima faktora koji su od utjecaja na

uspješniju profesionalnu rehabilitaciju. U troškovima smještaja učestvuju zavod za soc. osig. i korisnik dodatka na dijete. Trošak kojeg korisnik snosi iznosi jednu polovinu dijela prihoda domaćinstva korisnika koji otpada na jednog člana toga domaćinstva, dok ostatak snosi zavod za soc. osig. Recimo da troškovi smještaja ustanove iznose za dijete invalida 14.000 dinara, a prihodi domaćinstva korisnika od 4 člana iznose 20.000 mjesečno. Prihodi na 1 člana iznose 5.000 dinara. Korisnik snosi 2500 dinara troškova smještaja, a zavod za soc. osig. snosi 11500 dinara. Ako je dio troškova koji snosi Zavod manji od 1/5 ukupnih troškova smještaja (tj. u primjeru 2300 Din), zavod za soc. osig. snosi 1/5 troškova, a korisnik dodatka ostali dio. U broj članova domaćinstva se računa korisnik i njegova u- ža porodica sa djetetom invali- dom. U prihode domaćinstva se ubrajaju svi prihodi uze poro- dice izuzev dodatka na djecu, invalidnine, dodatka za njegu i pomoć i primanja po temelju odlikovanja.

Zahtjev za rehabilitaciju postavlja roditelj ili starateljski organ općinskog narodnog odbora, a dalji postupak vodi zavod za soc. osig. Kad se je rehabilitira- no dijete osposobilo za samosta- lan život i rad, zavod za socijal. no osiguranje ga upućuje zavodu za zaposeljavanje radnika radi za- poslenja, a dok ne stupi u rad ima pravo na novčanu naknadu koja pripada privremeno nezapo- senim radnicima.

I. Ramljak

PRILOZI ZA ALŽIRSKU DJECU

U okviru jugoslavenske akcije za sakupljanje pomoći alžirskoj djeci, održana je u Bribirskim Mostinama priredba koju su izveli učenici osnovne škole iz Devrsaka. I publika je oduševljeno pozdravila mlade izvođače narodnih kola, pjesama, šala i skečeva. Uspjehu ove priredbe najviše su pridonijeli Buda Stojčićević svojom harmonikom i Marija Trokter koja je izradila prakat o alžirskom ratu. Budući da je ova priredba potpuno usp- jela odlučeno je da učenici Bri- birskih Mostina uzvrate posjet svojim gostima iz Devrsaka i održe sličnu priredbu u korist alžirske djece (AB)

čitaoci i šibenski list

Čemu služe zadružni domovi?

U šibenskom kotaru postoji 37 smještene zadružne kancelarije, zadružnih domova, a pored njih magazini, crveni luk itd. Jedino još nekoliko nedovršenih i u se zadružne sale, i to ne u svim početnoj fazi izgradnje. Oprav- selima, u toku zime koriste za dano se očekivalo da će zadru- žni domovi postati kulturna stje- čajeva neuređene. U takvom sta- cija u svojim selima. Oni to još nju neuređenosti i svojim izgled- nisu, uglavnom zbog toga što se dom ne mogu da privuku ljude u selu davao prioritet drugim a još više da odgojno djeluju na potrebama. Kada, npr., kultur- njih. Rijetko gdje postoji neka no-prosvjetno društvo, narodno sveučilište ili neka druga usta- nova traži prostorije, teško im Mislim, da bi organizacije So- se dolazi u susret. A brže se cijalističkog saveza u selima tre- rješavaju zahtjevi za smještaj bale nešto da učine, da pokrenu neke proclavaonice, magazina, pa ređe i koriste kao kulturna stje- čak i gostionica!

Stoga su u prostorijama veći- cista — za ono za što su namije- ne zadružnih domova uglavnom njene. (MO)

Komu se obratiti?

10. o. m. odnio sam električni aparat za brijanje (Filips) pau- šalnoj radnji Radio - električno- televizijskom servisu radi popravka. Poslovoda Martin Moj- mir je to odbio dodavši:

— Mi vam to ne radimo, jer vam to može učiniti svaki elek- tričar.

Na moju primjedbu da je to servis za sve popravke elektri- čnih aparata odgovorio je:

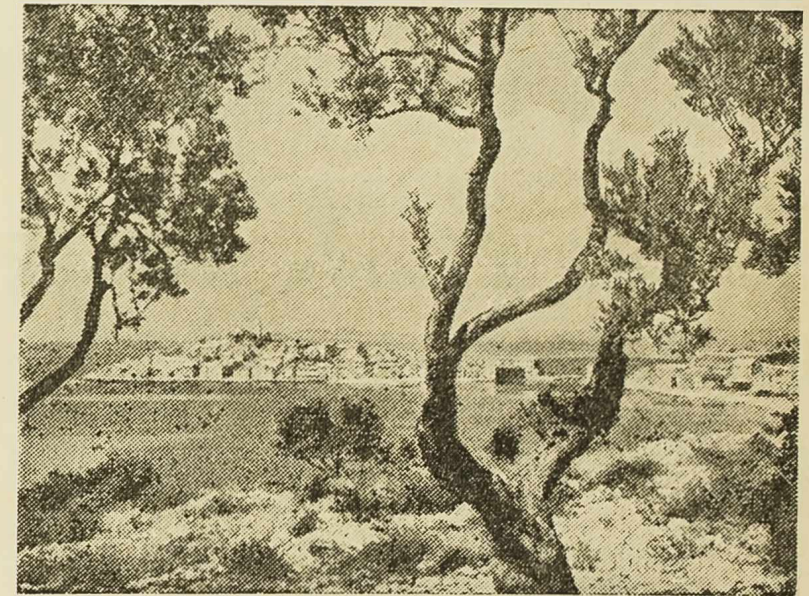
— Ja sam vam već rekao.

Interesirao sam se da li to u- samljeni slučaj ili možda praksa te radnje. Dobio sam čvrsto u- vjerenje da je ovo drugo.

U Narodnom odboru kažu da radnja ovako ne smije raditi. Sto mi još preostaje, nego odni- jeti aparat za brijanje u Za- greb, kako sam to već jednom učinio. I. Ramljak

Skupština turističkog društva u Primoštenu

Porastao interes za turizam

Primošten

Prvo što je na ovoj skupštini iznenadilo jeste činjenica da je broj prisutnih prelazio 300, čime su mještani sasvim podvukli svoj interes za probleme turizma i njegov perspektivni razvoj. Treba napomenuti, a to je istak- nuto i u izvještaju, da je Pri- mošten bio neaktivan u turistič- kom smislu sve do 1958/59. godi- ne, kada se pošlo naprijed dok je sezona 1960. godine pokazala da treba imati u vidu daljnji na- gli porast ove privredne grane. Turističko društvo formirano 1955. godine tek je sada postalo institucija oko koje se okuplja sve što teži turističkoj afirmaciji mjesta i uopće svih njegovih ak- tivnosti. Dovoljno je napomenuti, da su Primošteni u vrlo krat- kom roku izveli ove radove u mjestu i okolici: Popravili 2500 metara puta, zasadili 5000 borova, uredili i cementirali 30 rupa za postavljanje stupova za daleko- vod, te izveli i niz drugih manjih radova. Sve je to izvršeno na dobrovoljnoj osnovi sa preko 500 radnih sati.

Analizirajući rad i postavljaju- ći daljnje zadatke izvještaj skup- štine naglasio je potrebu prošire- nja kapaciteta, kako u kućnoj radinosti tako i u društvenom sektoru. S obzirom na mogućno- sti predviđa se u narednoj sezoni raspolaganje sa 400 ležaja kod privatnih osoba i 300 u kampu esperantista, koji će biti jedan od najmodernijih u Evropi, a či- ja gradnja uskoro započinje. Po- trebno je uložiti veće napore za što bolji smještaj u idućoj sezo- ni, jer se već 1960. godine osjetio snažan pritisak kako domaćih ta- ko i stranih gostiju. Da bi se to ostvarilo potrebni su i neki os- novni uvjeti, a pogotovo elektri- čno osvijetljenje, bolje saobraćaj- ne, ugostiteljski objekti i određeni

higijensko - tehnički uvjeti. Ako pripreme budu dobro tekle, ra- čuna se da bi u sezoni 1961. go- dine ukupan bruto prihod u pri- vatnom i društvenom sektoru mo- gao doseći oko 18 milijuna Din, te da bi se moglo ostvariti oko 36 noćenja. Problem vode neće biti uskoro riješen u smislu dobija- nja tekuće vode, ali će se sa- graditi velika cisterna sa visokim padom čime bi se mogli osigurati snabdijevanje vodom svi javni objekti. Sanitarskim uređajima posvetit će se daljnja pažnja, Srušit će se sve dotrajale i sa- graditi bolje i suvremenije. U tome postoji i široka inicijativa samih vlasnika u kućnoj radino- sti. U diskusiji nakon izvještaja izmijenjene su osnovne misli i nadopunjene pojedine ideje. Na- glašeno je, da je turizam društve- na pojava, te da se o njemu svi mještani moraju starati, kako ra- di svog tako radi općeg in- teresa. Istaknuto je da je tre- ba biti na čistu u tim, da ciljevi turizma u Primoštenu ni- su komfor i hoteli pod svaku cijenu, već stvaranje uvjeta za ugodan i jeftiniji odmor uz higi- jenske i tehničke uvjete koji se danas traže. Ispred Turističkog saveza kotara Šibenik skupštinu je pozdravio Branko Kukolja, koji je iznio osnovne smjernice per- spektivnog i regionalnog plana razvoja turizma na kotaru. On se osvrnuo na potrebu vođenja stal- ne brige o ugostiteljstvu i o tu- rističkim kadrovima bez kojih nema savremenog turizma. Te kadrove treba hitno pripremati putem seminara. On je ukazao na potrebu organiziranja infor- mativne i receptivne službe i po- boljšanja općih uvjeta u samom mjestu.

Na kraju je izabran novi u- pravni i nadzorni odbor kao i de- legati za skupštinu Turističkog saveza kotara Šibenik. (JC)

Novi objekti u Kninu

Pripremajući materijale za o- vogodišnji društveni plan i pro- vodeći uobičajenu praksu praće- nja stanja u privrednim organi- zacijama i investicionih planova za dalji njihov razvoj, na nedav- no održanoj sjednici Savjeta za privredu kninske općine, raz-

motrena je problematika priv- rednih organizacija koje provo- de ili pripremaju proširenje svo- je djelatnosti vlastitim učesćem i sredstvima iz drugih izvora.

Tako je na sjednici Savjeta za privredu posebno bilo raspravlje- no pitanje priprema u Tvornici vijaka, na osnovu odobrenih sredstava, a u svrhu otklanjanja često spominjanih uskih grla, što će omogućiti povećanje godišnje proizvodnje na daljih 700 tona vijane robe, kao i o novim na- porima kolektiva za dalje prošire- nje tvornice na osnovu novog investicionog programa koji se sad nalazi pred odobrenjem re- vizionih organa.

Članovi Savjeta su bili upoz- nati s uspješno provedenim pri- premapa Rudnika sadre i vap- nena koji uskoro pristupa prvaj fazi radova na izgradnji gipsare u Kosovu.

I Ciglana u Strmici kojoj su već odobrena četiri glavna pro- jekta u najskorije vrijeme otpo- čet će izgradnjom nove ciglane, dvostruko većeg kapaciteta.

Stolarsko poduzeće koje se pre- seljava u nove i pogodnije pro- storije, također proširuje svoju djelatnost, osnivajući nove pogo- ne i dobivajući u svoj sastav pi- lanu koja je dosad bila u nadlež- nosti poduzeća »Komunalac«.

Poduzeće »Otpad« koji mijenja ime u »Trgosirovina« pri kraju je s pripremapa za osnivanje vunovlačare, radionice za izradu madraca i jorgana, te valjaonice sukna.

Kninska »Stamparija i kartona- za« metom dobije potrebne pro- storije za smještaj novih stroje- va, proširit će svoju djelatnost, a ne isključuje se mogućnost ko- operacije sa jednom tvornicom o čemu se vode pregovori.

Nastavljaju se radovi na pruzi Knin-Zadar

Izgradnja željezničke pruge Knin - Zadar, koja je duga 96 km, započeta je još 1953. godine. Dosada je izgrađeno 71 km t. zv. donjeg stroja od Knina do Su- košana i 6 km donjeg stroja do Očestova. U toku se nalazi pro- bijanje 1320 m dugog tunela kroz brdo »Debeljak« kod Suko- šana, podižu se stanične zgrade i zasađuje se zaštitno i ukrasno drveće. Međutim zbog nedostat- ka sredstava radovi su se otegli, pa je zbog velike ekonomske važnosti pruge za Bukovicu Sa- veznim društvenim planom za ovu godinu predviđeno mnogo viš sredstava nego ijedne od prećih godina. Radi toga se o- čekuje da će ove godine biti po- stavljeno 32 km gornjeg stroja, to jest do Devrsaka. Ako pak radovi budu i unaprijed tekli prema planu, pruga će biti stav- ljena u promet 1963. godine.

S. Ljubljanić

Uz 20-godišnjicu narodnog ustanka

ANKA BUTORAC

22. siječnja ove godine navršilo se 19 godina od herojske pogibije Anke Butorac, člana Centralnog komiteta KPH. Tog dana prestalo je u Kostajnici u bolnici kćerki veliko srce beskom- promisnog borca za ideale Marksa, Engelsa i Len- njina, a da ustaše nisu ni saznale iz njenih usta koja imaju u rukama.

Anka Butorac dočekala je izbijanje rata između Jugoslavije i fašističkih sila Osovine u zatvoru, kamo ju je strpala mačekova policija. Partija nije mogla trpjeti da se njen istaknuti član nalazi u zatvoru u vrijeme kada su partijski članovi bili toliko potrebni. Zato je iz zlo- glasnog logora »Danica« organizirano bjekstvo grupe zatvorenica, među kojima su se nalazile i Anka Butorac i Maca Gržetić. Nakon uspjelog bjekstva (26. prosinca 1941) Anka je 24 dana provela kao ilegalac u Zagrebu, očekujući po- voljno vrijeme za prebacivanje na oslobođeni teritorij. Trebala se po zadatku CK KPH pre- baciti na Baniju, gdje bi njena prisutnost bila od velike koristi. Prilika za prebacivanje ukaza- la se u siječnju 1942., pa se Anka Butorac u- putila na oslobođeni teritorij Banije.

No, tada se u brižljivo planiranu operaciju prebacivanja upleo nepredvideni faktor, koji je doveo do velikog gubitka Partije. Upravo tih dana bila je u toku ustaška ofenziva protiv Ba- nijskog partizanskog odreda. To je naglono tri grupe zagrebačkih ilegalaca, među kojima se nalazila i Anka Butorac, da nešto izmjenje plan kretanja. Umjesto da s vlaka sidu na željezni- čkoj stanici Staza, kako je bilo dogovoreno, i- legalci su napustili vlak u Blinjskom Kutu. Ovdje su naišli na vezu i prebacili se u Staro Selo. Povratak ustaša s »akcije čišćenja« zaprijetio je sigurnosti ilegalaca, pa su oni još iste noći prešli u selo Veliko Krčevo, gdje su zanočili. Bilo je predviđeno da se sve tri grupe, nakon noćnog odmora slijedeći dan prebace dalje prema Samarici, gdje bi bili izvan dohvata ustaša.

Slijedećeg dana, upravo kad su se ilegalci spremali za pokret, iznenada je u selo upalo ne- koliko desetaka ustaša, koji su imali zadatak da osiguraju odstupanje svojih snaga sa Samarice. Prisustvo ustaša učinilo je svako oklijevanje štetnim. Ilegalci su se zato odlučili na pokušaj da se svaka grupa prebaci i probija zasebno, jer je tako bilo više izgleda na uspjeh. Dvije grupe su sretno izmakle iz ustaške blizine, ali je treća, u kojoj se nalazila Anka Butorac, za- pala u unakrsnu vatru ustaških mitraljeza. U jednom voćnjaku poviše sela rafal je pokosio Anka Butorac, čija je krv crveno obojila svježi snijeg. Još nije bila mrtva. Ustaše su je teško ranjenu u truh podvrgli mukama, ali im ona nije rekla čak ni svoje ime.

Anka Butorac rodila se 27. kolovoza 1903. godine u ličkom selu Podstrani, kao dijete Dra- gutina Butorca i Eve Butorac, rođene Rukavina. Anino djetinjstvo ni u čemu se nije razliko- valo od djetinjstva većine ličke djece. Čuvala je ovce, plela od vune čarape i rukavice i igra-

la se vršnjakinjama. U školu nie išla premda je bila obdarena inteligencijom, koja je odska- kala od inteligencije njezinih prijatelja i pri- jateljica.

Godine 1925. Anka se odlučila na najvažniji korak u svom životu. Kao zrela djevojka napu- stila je ličko selo i uputila se, kao i mnoge ge- neracije Ličana, u svijet »trbuhom za kruhom«. Obrela se u Zagrebu i zaposlila u Domaćoj tvr- nici rublja. Ovdje se susrela s utjecajima koji su trajno for- mirali njen lik i odveli je na trno- viti put revolucionara. Nezavisni radnički sin- dikati bili su joj prva škola klasne borbe, ali i škola osnovnog obrazovanja, koje nije u djetini- stvu stekla. Naučila je čitati i pisati, istina samo latinicu (ćirilicu je naučila kasnije, za vri- jeme boravka u zatvoru Sudbenog stola u Za- grebu), ali i to je bilo dovoljno da joj otvori nove horizonte i utaji njenu želju za znanjem. Učenjem i sindikalnom aktivnošću postepeno je sazrijevala u svijesnog radničkog borca, a o- datle do članstva u ilegalnoj Komunističkoj par- tiji bio je samo jedan korak. Učinila ga je 1927. god. Na taj način je njeno formiranje u zrelog komunistu palo u predvečerje šestojunarske diktature. Radeći kao sindikalac i komunist sre- la je Blagoja Parovića, kasnijeg člana CK KPJ, a tada sekretara Saveza sindikata kožaraca. U- dala se za njega 26. kolovoza 1928. godine.

Kao član KPJ Anka Butorac radila je na o- snivanju i učvršćivanju partijskih organizacija u Liči i Kordunu. Naravno, da ju je takva ak- tivnost dovela u sukob s policijom. Do kraja svog života mnogo puta je bila hapšena, osu- đivana na izgon u provincijske palanke i robiju. Val hapšenja nakon proglašenja diktature nije ni nju mimoišao. Osuđena je na godinu dana roblje, a nakon toga CK ju je uputio na školova- nje u Moskvu, gdje je završila Komunistički univerzitet nacionalnih manjina Zapada. U ze- mlju se vratila 1936. godine. Iste godine je kao instruktor PK KPJ za Hrvatsku organizirala uspjele štrajkove u Varaždinu i Cakovcu. Usp- jeh tih štrajkova potresao je temeljima tekst- ilne industrije u Jugoslaviji. Njena aktivnost od 1936. do smrti zaista je bila bogata. Živeći ne- prestano na medj zatvora, a tamo je bila vrlo često, održavala je marksističke kružoke.

Za vrijeme španjolskog građanskog rata os- posobila se za bolničarku i s krivotvorenom putnicom pokušala preći granicu, ali je uhapše- na u Rakeku. Prije toga rukovodila je akcijom za pomoć našim dobrovoljcima u Španjolskoj.

Njena revolucionarna djelatnost krunisana je na Prvoj konferenciji KPH 1940. god. izbo- rom u CK KPH. Iste godine biva uhapšena i za- tvorena u Lepoglavi. Mačekova policija predala ju je zajedno s ostalim komunistima ustašama, koji su je prvo prebacili u logor u Gospiću, pa u Jastrebarsko. Odavde je bila poslana u »Da- nicu« kraj Koprivnice.

Posmrtno je odlikovana Ordenom narodnog heroja 14. XII 1949. godine.

PLENUM PODRUŽNICE
SINDIKATA

Prolog četvrtka u Kninu je održan plenarni sastanak članstva podružnice Sindikata prosvjetnih radnika kninske općine kome su prisustvovali, pored predstavnika NO i društveno-političkih organizacija komune, predsjednik Kotarskog odbora Sindikata prosvjetnih radnika prof. Zdravko Grozdanić i član upravnog odbora prof. Aksić.

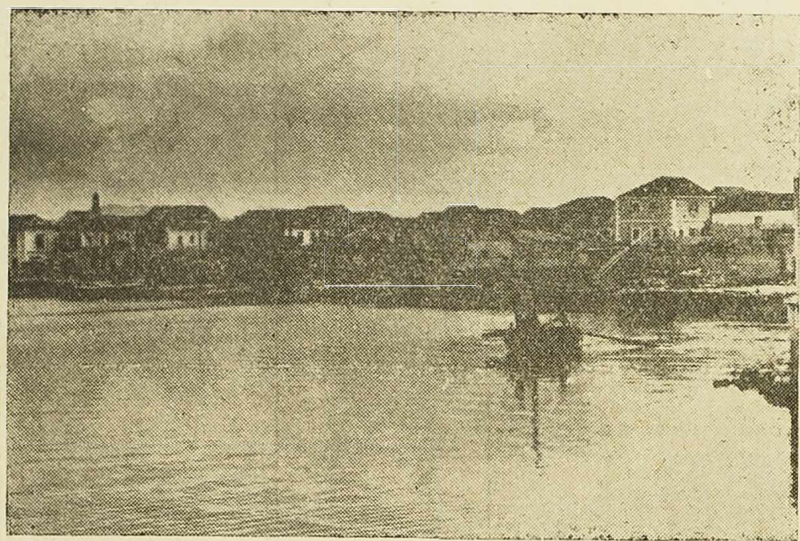
Profesor Aksić je govorio u novom zakonu o financiranju škola, a prof. Grozdanić o novom načinu nagradivanja prosvjetnih radnika.

Za aktualne teme koje su iznesene na ovom plenumu vladao je veliki interes među cjelokupnim članstvom podružnice sindikata. To se najbolje vidjelo kroz diskusiju u kojoj je učestvovao veliki broj učesnika plenuma. (m)

PREDAVANJE O TOTALNOJ
POMRČINI SUNCA

Pred velikim brojem slušalaca koji su ispunili dvoranu Doma JNA, 9. o. m. u Kninu je održao aktualno predavanje o totalnoj pomrčini sunca, dr. Milutin Ljubčić iz Zareba.

Također je dosta građana pred zgradom Doma JNA slušalo preko zvučnika prijenos predavanja o ovoj rijetkoj prirodnoj pojavi koju je predavač naučno obradio. (m)

Stvoreni su uvjeti za
daljnji razvoj Murtera

Murter

U okviru općeg napretka naše zemlje, napose naše komune, u perspektivama bolje i sretnije budućnosti od davne i nedavne prošlosti, kroči k napretku i Murter hvatajući se u koštac sad s jednim sad s drugim svojim problemom i uvodeći novo, bolje, uklanjajući staro, lošije što još uvijek zadaje brige.

Ponosni nosači dalekovoda prkose zimskim burama; bijela traka nove ceste za Hraminu oduševljava promatrača; »Slanica« sve više dobiva svoj konačni izgled, a hiljade glasova za vrijeme sezone donose novi život koji ključa jednako na moru kao i po domovima sa 435 turističkih ležaja. Osigurana opskrba živim namirnicama, nove prodavaonice i prihod od 30 milijuna svjedoče da organizacija društva djeluje besprijekorno. Trebalo bi mnogo prostora da se iz jednog koraka unazad vidi sve ono što se u Murteru postiglo. Murterani zadovoljno promatraju rezultate svoga dugog i upornog rada.

Mi koji sve to promatramo izbliza i koji želimo da se učini što više i što bolje, zapažamo da bi još uvijek trebalo mnogo učiniti za napredak Murtera. Prije svega treba dotjerati čistoću sela, ukloniti lokve, nečistoću i, povremene glasove žaba, zatim osigurati odvod nečistoće do mora što sprečavaju ulični pragovi, makar i oštom intervencijom mjesnih vlasti. Interes za unapređenje turizma, koji se dosad lijepo razvijao, zahtjeva da se popravi krov na kinodvorani, napose da se po mogućnosti ugradi cinemaskop-platno u dvorani; zanimanje mještana za život naše zajednice i za kulturu nameće otvaranje jedne trafike i jednog restorana kapaciteta do 500 obroka - sve bi to dalo Murteru jedan novi izgled i privlačilo nove turiste. Napose bi trebalo osigurati razvoj ribarstva i maslinarstva, kao posebne grane na murterskoj ekonomiji.

Još pred dva decenija nije u Murteru bilo niti jednog štednjaka..., a danas? Danas ima mnoštvo električnih štednjaka,

Kninski centar preko veterinarskih stanica, ambulanta i punktova koje su one organizirale uspješno provodi akciju umjetnog osjemenjivanja krava na području svih dalmatinskih kotareva i u Lici, na teritoriju gospićkog i ogulinskog kotara.

Svakodnevno kninski centar, svim prevoznim sredstvima i najbržim putem otprema neobične pošiljke u naročitim sanducima. To su doze rasplodnog materijala koje se, po naročitom postupku pripremaju od sjemena bikova oberintalaca i montafonaca i o-dašilju u specijalnim termos-bocama s ledom veterinarskim stanicama od Dubrovnika do Plaškog.

U toku 1960. godine suradnjom Centra i veterinarske službe tog velikog područja osjemenjeno je preko 6000 krava plotkinja. U tom radu najbolje rezultate postigla je stanica u Otočcu koja je osjemenila 2000 krava, zatim sinjska sa 1000 i kninska sa 900 krava itd.

U ovoj godini predviđa se još obimnija aktivnost, tako da će se osjemeniti oko 10.000 plotkinja.

Pripremajući se za tako obim-

niji rad Centar u Kninu nabavio je nedavno tri nova bika oberintalske pasmine, za koje je utrošeno 1,5 milijuna dinara. Centar ima ukupno 10 bikova, od kojih šest oberintalaca i četiri montafonaca.

Pošto neka dobra u Dalmaciji, kao Sinjsko, »Vrana« i druga već pristupaju nabavi krava istočno-frizijske pasmine, i u koliko se njihov broj bude povećavao, centar će jednog dana morati nabaviti bika odgovarajuće pasmine. Međutim, u pitanju uvođenja nove pasmine krava koje traže brzo njeguju, stručnjaci imaju odvojena mišljenja po tome, da li su one baš pogodne za naše područje.

Za postojeći fond rasplodnih bikova štala je postala pretijesna. Zato je centar već pristupio izgradnji novog objekta za smještaj nedavno nabavljenih bikova. To je privremeno rješenje, pa će u dogledno vrijeme trebati izgraditi novu staju za smještaj još 10 bikova.

Centar će u ovoj godini proširiti akciju na području općine Kistanje i Oklač, gdje već postoje veterinarske stanice koje su nabavile opremu za rad na umjetnom osjemenjivanju.

I u Drnišu, gdje se osjemenjivanje vršilo stacionarno, trebalo je prići osnivaču nekoliko punktova i tako akciju približiti stočarima na području općine.

Na osnovu zaključaka II kongresa veterinarin i veterinarskih tehničara u toku ove godine u Kninu bi pri centru trebalo doći do formiranja stočarskog odjela koji bi u prvo vrijeme djelovao za područje kotara Šibenik, a onda bi se proširio na susjedne kotareve. Pored praćenja problema-

Umrla M. Damjanović

Milja Damjanović, istaknuta antifašistkinja, umrla je 8. m. u Kninu, a dan kasnije ispraćena od građana i sahranjena u Vrbniku u porodičnoj grobnici.

Dom proleterske porodice Damjanović još prije rata, za života njena brata Duška Damjanovića, bio je stjecište napredne omladine Knina. U toku rata, po odlasku Duška Damjanovića u partizane Talijani su Milku uhapsili i držali u zatvoru na kninskoj tvrđavi.

Često ispitivani pred fašističkom policijom o kretanju partizana Milka se je hrabro i odlučno držala.

Po oslobođenju Knina aktivno je radila u organizacijama AFŽ i kulturno umjetničkom društvu »Duško Damjanović«, a kasnije »Napredna žena«. (M)

Odgojni problemi

Pomoć djetetu
u učenju

Roditelj, koji voli svoje dijete nastoji da mu pomogne kod svake djelatnosti, upućujući ga i pomažući mu gdje god to može i gdje god je djetetu pomoć potrebna. Pomažu roditelji svojoj djeci i u učenju. Ali u toj pomoći roditelji i sami često puta ostaju bespomoćni, jer ne znaju kako da pomognu svome djetetu. Upravo zbog te bespomoćnosti dolazi u porodicama često puta do nesporazuma, a sve se to onda lomi, na djetetu, koje je najmanje krivo.

Radi toga mislimo, da nije na odmet ova uputa roditeljima, kako da pruže pomoć svojoj djeci u učenju, jer vjerujemo da će to koristiti i djetetu i roditeljima, pa i školi.

Ne treba za pomoć u učenju roditeljima neko naročito teoretsko znanje. Teorija je pomogla praktički ispitujući proces učenja i jednog restorana kapaciteta do 500 obroka - sve bi to dalo Murteru jedan novi izgled i privlačilo nove turiste. Napose bi trebalo osigurati razvoj ribarstva i maslinarstva, kao posebne grane na murterskoj ekonomiji.

Još pred dva decenija nije u Murteru bilo niti jednog štednjaka..., a danas? Danas ima mnoštvo električnih štednjaka,

trpe i roditelji i djeca.

Što je učenje?

Djelatnost kao i svaka druga. Kod svakog posla potrebno je poznavati put i načine rada, potrebni su uvjeti, sredina, pomagala, raspoloženje, mjesto... Tako i kod učenja.

Nabrojimo faktore koji su potrebni u učenju.

Ako roditelj misli pružiti, djetetu pomoć u radu, onda primarno mora s budnom pažnjom pratiti uspjeh svog djeteta.

Konstatira li roditelj popuštanje aktivnosti u radu, potrebno je odmah potražiti uzroke, otklanjati ih i uspostaviti najčešći kontakt sa školom. Obostalna kontrola roditelja i nastavnika, ima ne samo obrazovnu nego i odgojnu vrijednost.

Roditelj treba biti svijestan, da je učenje punovrijedan posao. Taj posao treba roditelj poštovati i stvarati volju djetetu za učenje, stvarati u djeteta raspoloženje za učenje u određeno vrijeme, da bi pravovremeno završilo svoje lekcije. Ako je dijete malodušno, treba mu reći da će mu se pomoći.

Treba reći djetetu, da pita ako nešto ne zna i da pitati nije sramota. Ako ne zna roditelj, znat će netko drugi. Tad treba pitati drugog. Kod učenja dijete treba

učenje svih grana stočarstva, stočarski odjel, posebno bi se bavio pitanjima govedarstva i njegovim daljim unapređenjem.

Zanimljiva su iskustva kninskog centra, u pogledu toga teladi.

Više puta se pokretalo pitanje toga teladi, na području kninske općine, ali ova korisna mjera nikako nije mogla da uhvati korijen. Poljoprivredne organizacije kao da su strahovale od rizika. Kad je izgledalo, da će sve »pasti u vodu«, tog se posla prihvatilo Centar za umjetno osjemenjivanje u Kninu. Zahvat je bio pokušnog karaktera koji je na kraju uspio.

Zanimljiv je ovaj pothvat i radi toga što je Centar preuzeo na tov telad dobivenu od umjetno osjemenjenih krava i to sedam grla prosječne težine od 75 kilograma po teletu.

Poslije četiri mjeseca toga u prosjeku je svako tele doseglo težinu od 154 kilograma, sa dnevnim prirastom od oko 1000 do 1200 grama i utroškom po 190 dinara hrane za dobiveni kilogram u težini.

Prilikom toga teladi nije upotrebljavano obično mlijeko, ni u prahu već i druga hrana, među kojima i koncentrat, koji su se u ovom slučaju pokazali kao preskupi.

Dio utovljene teladi je prodan, a ostali najbolji bičiči odvojeni su za rasplodni materijal za ona područja koja još nisu zahvaćena akcijom umjetnog osjemenjivanja.

Nakon podmirenja svih troškova koje izdržavanja teladi za vrijeme toga, centru je ostao višak, čist prihod u vidu jednog besplatnog teleta za rasplod, čija vrijednost iznosi oko 100.000 dinara.

U ovom pokušnom toku, pokazalo se, da su križanci sive krave i oberintalskih bikova pogodni za tov.

Centar u Kninu namjerava postaviti tovom teladi i to sa većim brojem grla, a iskustvo iz dosadašnjeg rada bit će dragocjeno. (m)

Željezna ruda kod Knina

Poznato je da je dalmatinski kamenjar bogat boksitom, vapnencem, sadrom i ugljenom. Manje je poznato da se u njemu krije i željezna ruda. Tako u Debelom brdu (desetak kilometara zapadno od Knina kriju se (možda) velike količine željezne rudačice-olita. Kad ovo kažemo oslanjamo se na konstataciju inženjera geologa, koji su u nekoliko navrata razgledali teren Debelog brda i rudaču koja se

da lekciju objašnjava i da nalazi primjere za to objašnjene. Ako ne zna, neka primjere nađe roditelj i objasni ih, pa zatim dijete.

Roditelj treba paziti, da dijete uči u zatvorenoj prostoriji. Učenje vani nije nikakvo učenje. Prostorije u kojima dijete uči treba da su dobro prozračene i dovoljno svijetle. Ne treba stol, kraj kojeg dijete uči, biti odmah uz prozor i to mu kida pažnju. A to je loše za učenje. Ne valja prostorije u kojima dijete uči ni previše zagrijavati, a ne treba da su ni sasvim hladne.

Ako dijete uči u kuhinji, treba je prethodno dobro prozračiti. Neće mnogo smetati, ako u prostoriji u kojoj dijete uči ima i drugih osoba pored majke ili oca ili brata, uz koje dijete uči. Samo prisutni ne smije dijete za-pitkovati o drugim stvarima ne treba da raspravljaju bučno o drugim stvarima. Dijete, udubljeno u rad, u snošljivoj tišini neće ni primijetiti, da je netko prisutan.

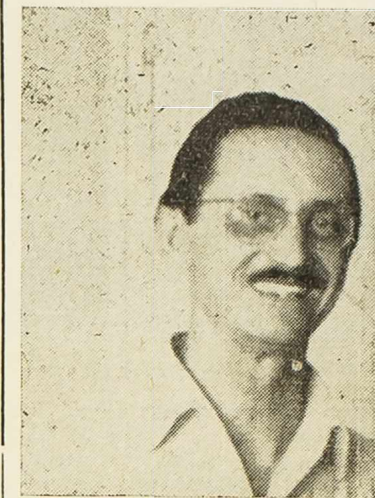
Na stolu uz koji dijete uči neka bude samo ono što je djetetu neophodno potrebno baš za onaj predmet, koji uči. Drugo sve sa stola treba ukloniti. Kad jednom počnemo učiti ne valja rad prekidati tražeći ono što nismo pripravnili, a potrebno je za učenje.

Učiti treba dotle, dok se ne završi gradivo, koje toga dana moramo naučiti. Nekom djetetu čiji je potrebno duže vremena, a nekome manje. Ako je gradivo veća cjelina, treba prekinuti rad i odmoriti se poslije naučene manje cjeline u zadatku.

naši ljudi

U svijetu brojki

Budžetski poslovi, evidencija, rebalansi, statistike, analize, završni računi, praćenje budžetske potrošnje komune — to je svijet u kome se nalazi i snalazi dugi niz godina Lovro Mrša, budžetski referent bivšeg kotara, a sada općine Knin. Pojam za sve one koji imaju veze s njim, koji rukuju budžetom općinskih odjela, samostalnih ustanova itd.

Kako se osjećate u tom čudnovatom svijetu brojki?

— Sticajem prilika, nikako naklonošću, u prvim danima svog službovanja »zalutao« sam na pogrešnu stazu, sazdanu od brojki.

Počeo sam u istoj instituciji u kakvoj i danas egzistiram. Otkrili su mi se i prvi oblici planiranja.

Nesumnjivo da je jaki osjećaj savjesti prema zadacima potencirao moju službeničku afirmaciju na poslovima brojki koja me je dovela do samostalnosti, a koja se postiže u struci planiranja i na računskim poslovima punog decenija.

Mnoge to ne interesira u našem svijetu planiranja gdje ima izvjesne apstrakcije - potrebna je posebna izdržljivost. Potrebno je posjedovati i neke osobine: upornost u radu, poznavanje materije, osjećaj ekonomičnosti, snalažljivosti, te nadasve znatnu praksu i du-

godišnje iskustvo. Ovih nekoliko elemenata treba da obilježavaju budžetsko referenta, pogotovo u današnjem razvoju komunalnog sistema.

Zanima li vas taj rad, postoji li opasnost od šablonoiziranja, ili osjećate neku ljepotu u tom radu?

— U svakoj pa i u računskoj struci postoje šablone, ali one nisu toliko izražajne kao u drugim strukama. Računski službenik ima određeni cilj u radu: po zakonu matematičke tačnosti »dva više dva mora biti četiri« a u stvarnoj praksi »potjera za greškama« dok se ne pronađu. To je naš akcijom — u tome se sjedinjuju naš zazor i naša ljepota.

Što vas smeta, a što raduje u tom radu?

— Smetaju mi rokovi, a u ranijim godinama smetao mi je tijesni global, dok me raduje je budžetska ravnoteža.

Kakav je vaš život u slobodnom vremenu?

— Dvije trećine mog života okupljeno je u brojka i naravno planovima. U našoj službi nema mnogo odmora.

O svom slobodnom vremenu ne mogu se pohvaliti. U predasima iskoristavam kakav prigodni spektakl. Zbog ograničenog vremena ni govora o nekom hobby-u. Ali to ne znači da nemam i svoj drugi život.

Volim glumu, kazalište, muziku i u »prilikama« zanosi me hobby naše omladine: sport.

Vi ste nedavno bili sretni dobitnik sportske prognoze u 31. kolu. Kako ste to planirali?

— Vjerojatno sam u »transu« svog planiranja isplanirao i nekoliko »brojki iznenadnja«. (AM)

rudnika i vapnenca drugom Si-mom Bojanićem. Tom prilikom on nam je rekao da će na pro-ljeće bušenjem terena biti izvršeni detaljni istražni radovi. Predviđa se da će istražni radovi zahtjevati preko 15 milijuna.

Drug Bojanić je dalje rekao, da njegovo poduzeće namjerava širiti radove na Debelom brdu, ako se obistine predviđanja Tu »no spada gradnja žičare, nabavka mašina i drugih potreština, kako bi se omogućila brza eksploatacija rudače. Nekad je Debelo brdo bilo plandovalište ovaca. Danas se na njemu čuje šum krapova, kompresora i pucanj mina

toga dana treba da nauči. Neka dijete uči najprije ono što je lakše, zatim ono što je teže, pa opet ono što je lakše. U početku treba početi s lakšim ili s ponavljanjem starog gradiva, a zatim s težim. Tempo rada ne treba ubrzavati, žuriti se s pisanjem zadaće, da bi smo stigli, recimo u kino. Takav rad je štetan i po kvalitet i po zdravlje učenika. (Nervozno). Učenje ne treba prekidati kad smo najbolje ušli u učenje. Dijete će već osjetiti kad je zaista umorno.

Teško je reći kad je bolje učiti, prije ili poslije podne. Pri-tilj snaga dolazi dva puta na dan: prije i poslije podne. Samo ne treba ići učiti poslije ručka ili poslije jela. Uveče treba prekinuti učenje bar pola sata prije spavanja. Ne treba dozvoliti djetetu da uči u krevet. To nije nikakvo učenje. Prije učenja ne treba djetetu dati težak fizički rad, ili mu dopustiti da se premori u igri ili napornim vježbama fiskeulture. Kratka šetnja prije učenja, razgovor bez većih uzbuđenja.

Izneseno ne predstavlja neku možda iznenađujuću stvar. Na kraju moramo ukazati još na jednu činjenicu, naime da roditelji ne očekuju uvijek mnogo od svog djeteta.

Na njegove sposobnosti, ličnost i dostojanstvo, moraju gledati realno. Stoga je potrebno proučavati dijete, upoznati ga i njegove mogućnosti pravilno ocijeniti.

Moramo biti pedagoški realisti, jer je to jedini pravilan put, koji vodi uspjehu i koji nas neće razočarati.

gradske vijesti

Započela gradnja rezališta

Nagradni natječaj za najbolja LIKOVNA OSTVARENJA

»Slobodna plovidba« u Sibeniku pristupila je u kooperaciji s izvoznim poduzećem »PROGRES« iz Beograda izgradnji rezališta starih brodova u neposrednoj blizini Sibenika. Rezalište će se izgraditi u prirodnoj morskoj uvali »Zablaček« udaljenoj svega 3 nautičke milje od Sibenika. Uvala je prirodno zaštićena od svih vjetrova, te ima i prirodan pad pogodan za izvlačenje olupina kasiranih brodova. Samo rezalište ukoliko se ukaže potreba može da primi i do tridesetak brodova.

Analizom je uočeno, da potrebe domaće industrije za starim željezom stalno rastu, tako da već danas dostižu nešto iznad 100.000 t godišnje. Pored toga postoji mogućnost, da se ova važna sirovina i izvozi. Ako se s obzirom na domaće potrebe i mogućnost izvoza domaće proizvodnje čelika, u tom slučaju domaći kapaciteti starog željeza mogli bi preći 250.000 tona godišnje. Današnja proizvodnja starog željeza iznosi oko 40-50.000 t godišnje, a kasacija se vrši u poduzeću »Brodspas« u Splitu, a manje količine u brodogradilištu »Ivan Cetičić« u Korčuli.

Da bi se osigurao kapacitet rezališta koji će iznositi oko 45.000 tona godišnje, istome je potrebno do 85.000 BRT brodova namijenjenih za kasaciju odnosno onih brodova koji su dotrajali, a od kojih će se dobiti staro željezo. Dotrajale brodove na pomorskom tržištu nabavljat će poduzeće »Progres« iz Beograda i predavati ih rezalištu za kasaciju.

Otprema sirovina zasad bi se vršila traktorom postojećom cestom do željezničke ranžirne stanice — Ražine, koja je u-

daljena 1.500 met. od rezališta, dok je u perspektivi predviđeno da se izgradi industrijski kolosijek do rezališta, kako bi se povećani kapaciteti sirovina mogli brže otpremati u unutrašnjost zemlje.

Odobren je investicioni program, a investitor je poduzeće »Slobodna plovidba«. Investiciona sredstva za izgradnju rezališta iznoseće ukupno 241.547.617 dinara.

Za prvu fazu rada osiguran je iznos od 189.789.000 dinara. Radovi na izgradnji rezališta već su u toku, te se sada vrši iskop i nasip terena, odnosno izvode se pomorsko građevni ra-

dovi koji su nužno potrebni, da bi se u što skorije vrijeme moglo pristupiti kasaciji brodova.

Radna snaga također je osigurana i to u neposrednoj blizini rezališta, tako da nema potrebe za investicijama za gradnju stambenih objekata, a nema ni problema zbog prijevoza radne snage do rezališta.

Pored navedenih važnih momenta potrebno je naglasiti i to, da će naša zajednica i komuna imati ogromne koristi od ovog rezališta, a posebno rješava se i pitanje uposlenosti radne snage, jer je predviđeno, da se uposli do 150 radnika i službenika.

B. J.

SIBENIK KROZ TJEDAN

Srijedom u 7

JAVNA TRIBINA RADNIČKOG SVEUČILIŠTA

Predavanja:

Srijeda, 15. II Sto nam sve nosi Jadranska magistrala (panel diskusija). Sudjeluju: Zivko Gojanović, Bruno Ungarov, Tomislav Krnić i Stevo Pavlović. Srijeda, 22. II Muzičko veče: Selnja kroz operu. Dvorana Društvenog doma. Početak u 19 sati.

Filmske predstave:

Srijeda, 15. II Sovjetski film »Balada o vojniku«. Kino »Tešlac«. Srijeda, 22. II Domaći film »Kapetan Lešić«. Kino »20. aprila«. Početak u 16 sati.

NARODNO KAZALIŠTE

Petak, 17. II — KONCERT ZABAVNE MUZIKE — u organizaciji Udruženja šibenskih studenata. Početak u 18 i 20 sati. Subota, 18. II — P. Ustinov: ROMANOV I JULIJA — predstava za gradanstvo. Početak u 20 sati.

Nedjelja, 19. II — SNJEŽANA I SEDAM PATULJAKA — u izvedbi Omladinske scene Početak u 11 sati. Dramski komad: POZDRAV SERIFU — Početak u 20 sati.

KINEMATOGRAFI

»TESLA«: Premijera sovjetskog filma — BALADA O VOJNIKU — (do 16. II) Premijera američkog filma — VRTOGlavICA — (17-21. II). »20. APRILA«: Premijera američkog cinemaskop filma u boji — GOLA MAJA — (do 9. II) Premijera domaćeg filma — KAPETAN LEŠIĆ — (20-26. II) »SLOBODA«: Premijera sovjetskog filma — DJEVOJČICA TRAZI OCA — (do 16. II) Američki film — MEKSIKO U PJESMI — (17-19. II) Američki film — TRI SATA DO ODLUKE — (20-22. II)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 17. II — II narodna — Ulica Bratstva i jedinstva. Od 18 - 24. II — I narodna — Ulica Božidara Petranovića

Matični ured

ROĐENI

Valter, sin Ante i Elze Dobra; Davor, sin Stevana i Šiše Krička; Marijan, sin Roka i Anke Mrša; Julija, kći Ante i Šimice Cikutović; Maja, kći Ante i Draginje Deković; Slobodan, sin Mihaila i Mire Pavlović i Slobodan, sin Jakova i Blaženke Crljen.

VJENČANI

Skelin Vlatko, šofer — Grubiškin Ana, domaćica; Markoč Josip, službenik — Huljev Anda, domaćica; Odak Milan, konduktor — Burazer Antica, radnica; Ajduković Mladenko, tekstilar — Slavica Marija, radnica; Trutanić Vjekoslav, vodoinstalatler — Zjakić Božena, domaćica; Burazer Pavešković Božidar, brijač — Krnić Zorka, službenik; Jaramaz Milenko, profesor — Gojanović Janja, službenik; Bujas Šime, službenik — Stipanić Franka, domaćica; Jovčić Boško, tokar — Gatar Kata, službenik; Zivković Roko, šofer — Paro Vjera, službenik; Šišak Stipe, mehaničar — Cikutović Marija, domaćica; Skugor Šime, radnik — Rajčić Antica, radnica; Lugović Zivko, zidar — Rupić Marija, domaćica i Guljin Vice, radnik — Miljković Franca, radnica.

UMRLI

Banić dr. Ćiril pok. Mate, star 71 god.; Blagdan Perica rod. Kliškić, stara 66 god.; Bogdan Zorka rod. Kronja, stara 76 god.; Lacmanović Stana rod. Rupić, stara 82 god. i Missoni Ljudevit pok. Ljudevita, star 56 god. — ox laaaiJd...ct.avš—

Obavijest putnicima

Uslijed povećanih obaveza ovog poduzeća prema društvenoj zajednici, kao i povećanja cijena reprodrukcionog materijala i drugih elemenata iz strukture cijene koštanja prevoznih usluga, ukazala se neminovno potreba povišenja prevoznih cijena u putničkom prometu, koji obavlja ovo poduzeće.

Iz tih razloga, počam 15. II 1961. godine povišuju se cijene za putnički prevoz od dosadašnjih 6 dinara, na 8 dinara po jednom putnom kilometru na svim prugama na području kotara Sibenik.

Na međugradskim linijama Split — Sibenik — Zadar povišuju se cijene sa danom 1. III 1961. god. od dosadašnjih 6 dinara na 8 dinara, dok na relaciji Zadar — Rijeka cijena se povišuje od 6 na 7 dinara po jednom putnom kilometru.

Povišenje cijena određeno je u okviru odobrenih plafonskih cijena Državnog Sekretarijata NRH za saobraćaj i dogovorno sa ostalim Autopoduzećima, koja vrše prevoz putnika na pomenu-tim relacijama.

AUTOTRANSPORT - ŠIBENIK

Kotarski centar za unapređenje domaćinstva Sibenik otvara

JEDNOMJESEČNI TEČAJ

a) brzi način krojenja i šivanja, b) ishrana - praktično kuhanje Početak tečaja 1. ožujka ove god.

Informacije se daju u Centru svakog dana od 8 do 14 sati i telefonom na br. 419.

U Centru se daju savjeti iz svih grana domaćinstva utorkom i petkom od 17-19 sati.

NATJEČAJNA KOMISIJA ZA VODU ZA ZAPOSŁJAVANJE RADNIKA ŠIBENIK

raspisuje

NATJEČAJ

za popunu radnog mjesta REFERENTA ZA ZAPOSŁJAVANJE RADNIKA

Uvjeti: najniže zvanje referent III. vrste

Molbu s opširnog biografijom dostaviti Zavodu za zapošljavanje radnika Sibenik.

Rok natječaja do 28. II 1961. godine.

Nove prodavaonice

Rješavajući pitanje opskrbe stanovnika živežim namirnicama, Savjet za robni promet NO-a

Humani gest

Pioniri i omladinci III osnovne škole iz Sibenika čuli su za ratne strahote, koje su zadesile Alžir i njegov narod. Te patnje nisu mogli izbjeći ni najmlađi, koji su osuđeni da nevinu podnese hladnu oštricu rata.

Znamo da naši drugovi — mladi Alžirci, podnose glad, da su nezbrinuti i da s neizvjesnošću koračaju u budućnost. Vodeći tom mišlju, skupili smo 83.000 dinara. Taj skromni doprinos neće moći ublažiti bol koji naši prijatelji te daleke afričke zemlje danas podnose, ali će pokazati duboku ljubav i iskrene simpatije drugova iz Jugoslavije.

Poslali smo im taj dar sa željom da se rat što prije završi i po njegovom svršetku da djeca Alžira nastave svoje djetinjstvo, svoje školovanje i svoj život u novoj zemlji — slobodnom Alžiru.

Kulici Miomira,

III osnovna škola VIII a razred Sibenik

ZA ALŽIRSKU DJECU

Akciji prikupljanja pomoći nezbrinjutoj djeci Alžira pridružili su se i učenici Učiteljske škole u Sibeniku. Oni se u toku jednog tjedna sakupili više od 52.000 Din. Odziv učenika bio je veoma dobar.

I na šibenskoj Gimnaziji učenici su shvatili duboku ljudskost ove akcije, iako je pomoć za prikupljanje sredstava za žrtve francuskog terora u Alžiru još uvijek u toku, već do sada, u nekoliko dana sakupljeno je oko 17.000 dinara.

Učenici I osnovne škole »Simo Matavulj« proteklih dana upriličili su sabiranje akcije za male Alžirci. Simpatično je da su djeca na ovoj školi oduševljeno prionuli ovom poslu sakupivši preko 50.000 dinara. Ova akcija nije do kraja sprovedena, jer se očekuju prilozima daka iz još 12 odjeljenja.

Na Ekonomskoj školi ova akcija zasad stoji najlošije. Naime, do sad je sakupljeno svega 3.800 dinara, uglavnom zbog objektivnih okolnosti. Zato se očekuje da će skorih dana i drugi razredi, do sada zauzeti praksom pridonijeti svojim ulozima što boljem uspjehu ove hvalevrijedne akcije.

općine zaključio je da se u prizemnim prostorijama novogradnje kod »neboda« na Baldekinu otvori prodavaonica koja će posloovati dotle, dok se potpuno ne dovrši tzv. položeni neboder u kojem će se nalaziti opskrbni centar za to gradsko područje. Još jedna prodavaonica živežnih namirnica otvorit će se u zgradi Zavoda za socijalno osiguranje na Bunarima. Otvaranje ovih radnja povjerenje je trgovačkim poduzećima »Prehrana« i »Konzum«.

IZLOŽBA VOJNIH FOTOREPORTERA

Dom JNA u Sibeniku priprema nekoliko izložbi fotografija vojnih fotoreportera, koje će u toku ove jubilarne godine šibenska publika imati priliku da posjeti. Jedna od tih izložbi bit će otvorena u petak, 17. II ove godine u prostorijama Doma. Ova je izložba značajna po tome, što su neke od izloženih slika bile nagradene i što izložba prikazuje fragmente iz života i rada jedinica Armije, zatim motive iz društvenog i privrednog razvika naše zemlje, zbog čega je u Kninu, gdje je već bila otvorena, postigla velikij uspjeh. Školama će biti omogućen grupni posjet. (MK)

MOTORKOTAČEM OBORIO DJEČAKA

U Mandalini, na cesti pred tamnoćnom mesnicom, desila se saobraćajna nezgoda u kojoj je teško povrijeđen Milenko Jurković Božin, učenik IV razreda osnovne škole. Nezgoda se desila kad je Miodrag Minić na »La n-bretie« prolazio uz dizalicu. Dječak je u tom času pretrčao preko ceste, iznenadio Minića, koji ga je štitnikom odbacio i pritom povrijedio. Milenko je odmah prevezen automobilom na kirurški odjel Zdravstvenog centra, gdje je utvrđeno da mu je slomljena noga. (JP)

POGINUO BICIKLISTA

U nedjelju poslije podne između Bilica i Sibenika dogodila se teška saobraćajna nesreća u kojoj je smrtno nastradao 23-godišnji Branko Bua, radnik u Autotransportnom poduzeću. On je pored bicikla naden na cesti u nesvjesnom stanju. Unatoč pomoći koja mu je pružena u šibenskoj bolnici Bua je istog dana navečer podlegao ozljedama. Organi odjela za unutrašnje poslove vode izvide kako bi ustanovili uzroke ove nesreće. (JP)

Havarija na brodu „Novi Sad“

»Novi Sad« koji saobraća na brzju pruži Rijeka — Dubrovnik, izlazeći u subotu, 11. o. m. iz gradske luke, udario je zbog kvara na kormilu o greben šibenskog kanala. Zapovjednik Baldo Kasagranda izdao je kormilaru nalog da prebaci kormilo u lijevo, ali kako je brod i dalje plovio u istom smjeru, signalizirao je odgovornom u stroju da koči, a posadi na pramcu da bace sidro. Ipak brod je udario pramcem i podvodnim dijelom korita u hridinu. Vozeći pak snažno krmom, udario je krmom i kormilom u protivnu stranu kanala. Iza toga odmah se vratio u luku, gdje je iskrcio putnike i sačekao stručnu komisiju koja je

pregledala nastalu štetu. Brod je na pramcu lagano propuštao vodu, dok je kormilo također oštećeno. Kočenje i bacanje sidra znatno je ublažilo udarac. »Novi Sad« je istog dana vlastitim pogonom isplovio za Rijeku, gdje će se izvršiti popravak. (JP)

POŽAR U BILICAMA

U Bilicama, u pojati Nikole Perišića, izbio je požar koji je uništio veliku količinu stočne hrane i zaprijetio susjednim zgradama. Nikola je pred večer unosio u pojatu stočnu hranu. Kako se približavao mrak, upalio je svijeću lojanicu, te ju je dao 6 - godišnjem unuku da je drži kako bi mogao bolje vidjeti. Dječak je, međutim, uslijed nepažnje približio svijeću sijenu, koje se odmah zapalilo. Zahvaljujući brzju intervenciji šibenskih vatrogasaca požar je ugušen. U požaru je dječak teško povrijeđen, te je prevezen u bolnicu, gdje je zadržan na liječenju, dok je Nikola pretrpio lakše povrede. Šteta se cijeni na oko 100 hiljada dinara. (JP)

PRIMJER POSTENJA

U ponedjeljak, 13. o. m. dr. Vjekoslav Smolčić, šef ušnog odjela Zdravstvenog centra u Sibeniku, prolazeći preko Poljane u Sibeniku, našao je ženski novčanik i u njemu 21.000 dinara. Novčanik s novcem je predao Odjelu za unutrašnje poslove NOK-a Sibenik.

Ovaj slučaj dra Smolčića je zaista primjer vrijedan pohvale. Ovim se ujedno obavještava vlasnik, da novčanik s novcem može predići svakog radnog dana u vremenu od 7,30-14,30 sati u OUP - soba broj 79.

KAŽNJENI U MANDATNOM POSTUPKU

Zbog zakidanja na vagi, neisticanja cijena i nebaždiranja vage organi Tržne inspekcije NO-a šibenske općine kaznili su u mandatnom postupku izvjestan broj ugostiteljskih radnja, prodavaonica poljoprivrednih proizvoda i mesa. Slične akcije provodit će se i u drugim prodavaonicama i radnjama.

Komisije za službeničke poslove Narodnog odbora kotara Sibenik, na osnovu člana 21. i 164. Zakona o javnim službenicima, raspisuje

NATJEČAJ

za pojunjenje upražnjenih radnih mjesta u organima uprave Narodnog odbora kotara Sibenik, i to:

U ODJELU ZA FINACIJE

Uvjeti: svršena srednja školska sprema s najmanje 2 godine prakse i položen stručni ispit

U ODJELU ZA DRUŠTVENE SLUŽBI

Pomoćni sanitarni inspektor

Uvjeti: završena srednja medicinska škola s najmanje 2 godine stručne prakse i položen stručni ispit

U ZAVODU ZA PRIVREDNO PLANIRANJE

1 referenta za planiranje

Uvjeti: svršena srednja ekonomska škola ili ekonomski fakultet s najmanje 2 godine prakse

U DIREKCIJI ZA PUTOVE

2 nadzornika putova

Uvjeti: osmogodišnja škola, završen stručni tečaj ili najmanje 3 godine prakse na poslovima putara u svojstvu kvalificiranog radnika s položenim stručnim ispitom

U UREDU ZA KATASTAR DRNIS

1 geometra

Uvjeti: srednja tehnička škola i položen stručni ispit

U UREDU ZA KATASTAR ŠIBENIK

2 geometra

Uvjeti: srednja tehnička škola i položen stručni ispit

U UREDU ZA KATASTAR KNIN

1 službenika za rad na kancelarijskim poslovima održavanja katastra.

Uvjeti: najniže zvanje pomoćni katastarski referent 1 službenika za voditelja općih poslova

Uvjeti: najniže zvanje pomoćni katastarski referent

Ponude, s opširnog biografijom iz koje će se vidjeti dosadašnje kretanje u službi, taksirane s 50 dinara državnih taksenih maraka, dostaviti Komisiji za službeničke poslove Narodnog odbora kotara Sibenik do 1. III 1961. godine.

Osim na edenih uvjeta kandidat treba da ispunjava uvjete iz člana 31. Zakona o javnim službenicima.

Plaća prema Zakonu o javnim službenicima, a položajna prema Odluci o položajnim plaćama službenika Narodnog odbora kotara Sibenik.

Na republičkom stolnoteniskom prvenstvu

Uspjeh STK „Šibenik“

Na republičkom stolnoteniskom prvenstvu, koje je održano u Zagrebu, sudjelovalo je 13 ekipa, među kojima i STK »Šibenik«. Friganović, Mudronja, Lekić i Gulin zabilježili su zapaženi uspjeh. S ekipom »Prava« dijelio je peto i šesto mjesto, a iza »Zagreba«, »Poštara«, »Tekstilca« i »Opatije«. »Šibenik« je zabilježio osam pobjeda, dok je poražen od četvorice prvoplasiranih momčadi. To je pored »Opatije« bila najuspješnija provincijska

ekipa. Najviše pobjeda za »Šibenik« postigao je Friganović, koji je tek nedavno prijavio ovaj klub. On je na ovom prvenstvu bio osjetno pojačanje. »Šibenik« je na taj način stekao pravo da sudjeluje u kvalifikacijama za ulazak u savezni razred. Kvalifikaciona takmičenja održat će se krajem ovog tjedna u Jesenicama. Četiri najbolje plasirana kluba postaju članovi savezne lige.

»JADRAN« — »ŠIBENIK«
3:3 (0:1)

U pripremama za predstojeće prvenstvo »Šibenik« je gostovao u Kastel Sućurcu, gdje je sa tamnošnjim »Jadranom« igrao neriješeno 3:3. Zgoditke za »Šibenik« postigli su Aralica, Orošnjak i Nadoveza. »Šibenik« je bio bolja ekipa u oba poluvremena i prema stanju na terenu zaslužio je pobijediti. Najviše su se istakli Iljadica u obrani i Miljević u valnom redu.

Napušteno igralište

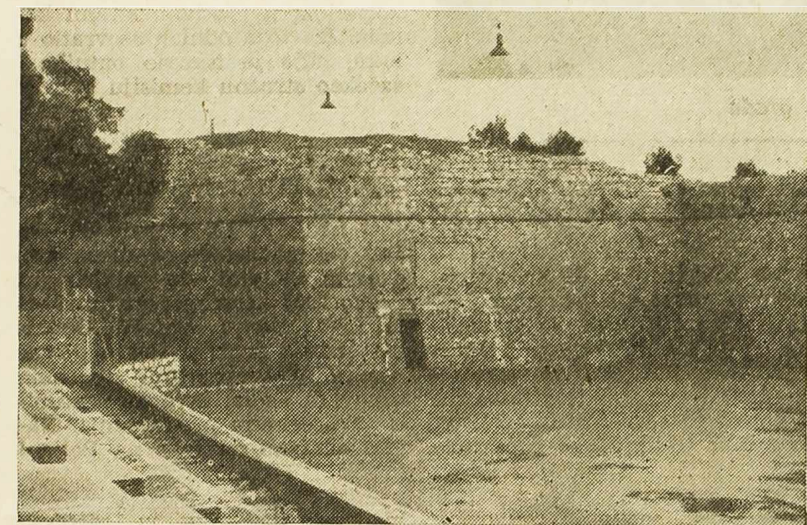
Da Šibenik nema sportskih terena, to je manje više poznato. Osim nogometnog igrališta

ne postoji objekat, koji bi makar i dijelom zadovoljio potrebe sportaša. Zato je tim čudnije ono što se dešava sa terenom za tenis i košarku, društva »Galab«, koji doslovno propala na tvrđavi sv. Ivana. Sjećam se, kada je taj objekt izgledao zornivo i kad se samo moglo poželjeti pristupiti na njega i odigrati košarku ili tenis. Tada se u običnim cipelama nije smjelo ni dodirnuti njegovo tlo. Brižljivi čuvar udaljavao je svakoga, koji bi nepozvan ili bez ovlaštenja pristupio objektu. A danas? Igralište je napušteno, blatnjavo. I ono malo uređaja, gotovo je sasvim uništeno...

Za njegovu izgradnju bila su uložena prilična sredstva, utrošeno je mnogo sati dobrovoljnog rada. Neshvatljivo je, da oni, koji upravljaju ovim objektom ne mogu ništa poduzeti da ga očuvaju, pa i osposobe. Vjerujem, da bi se tada našlo mladih ljudi, koji bi ga mogli koristiti prema njegovoj namjeni. (JČ)

BEZ STRUČNOG KADRA

Stanje nastave fizičkog odgoja učenika u školama kninske komune vrlo zabrinjava. Na području općine radi 36 škola sa 6.016 đaka, a samo u jednoj školi (Osnovna škola u Kninu) djeluje stručni nastavnik fizičkog odgoja. Uz to još samo u školi učenika u privredi nastavu fiskulture drži načelnik DTO »Partizan«. U svim ostalim školama fizički odgoj je gotovo nepoznat predmet; fiskulturu predaju nestručni (nekvalificirani) učitelji. Naravno, nastava fizičkog odgoja u školama bez stručnih nastavnika postoji samo da bi se zadovoljili propisi, koji zahtijevaju da škola poučava učenike u fizičkom obrazovanju i vještinama i da daci moraju imati ocjenu iz tog predmeta. Ali koristi od takvog rada nema nitko, a najmanje daci kojima ostaju nepoznate osnovne stvari iz fizičkog odgoja.

Igralište na Tanaji

Da bi situacija bila još teža na spisku stipendista NO općine Knin nalazi se samo jedan student VSFV. To praktično znači da će škole u kninskoj općini još dugo vremena ostati bez potrebnih stručnih kadrova za predmet »fizički odgoj učenika«. U Savjetu za prosvjetu i kulturu NO općine kažu da bi vrlo rado stipendirali studente VSFV, ali se za tu školu nitko ne javlja.

Pored problema stručnog kadra, kninske škole muči i nedostatak pogodnih dvorana u kojima bi se zimi održavala nastava fizičkog odgoja. Ni jedna škola na području komune nema svoje sportske dvorane. U kninskoj je gimnaziji za te potrebe adaptiran podrum, ali ni on ne zadovoljava i ne odgovara svrsi. Pored toga, škola učenika u privredi povremeno koristi dvoranu doma DTO »Partizan«. Ostale škole nemaju nikakvih dvorana niti izgleda da će ih uskoro dobiti. Kada se tome doda da škole nisu snabdjevene ni najosnovnijim sportskim rekvizitima onda je zabrinutost sasvim opravdana.

Zaista je krajnje vrijeme da se poduzme akcija za poboljšanje nastave fizičkog odgoja u školama kninske komune. Savez sportova, NO općine te društvene i političke organizacije trebale bi zajedničkim snagama naći pogodno rješenje. (D.Č.)

»ŠIBENSKI LIST«
organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik
Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 — Tel. br. 5-62
Direktor: Marko Jurković
Glavni i odgovorni urednik: NIKOLA BEGO
Uređuje redakcijski kolegij
Tekući račun: Komunalna banka Šibenik broj 435-70-1-7
Rukopisi se ne vraćaju
Pretplata za tri mjeseca 130, za pola godine 280, a jednu godinu 520 Din
Tisak: »Štampa« - Šibenik

Popis stanovništva

(Nastavak sa 1. strane) Fostavljeni zadaci moraju biti obavljani u određenim rokovima, a naročito zadaci općinskih popisnih komisija, jer veći izvršen popis stanova prilikom liki dio tereta popisa leži na popisa poljoprivrede u svibnju prošle godine, te radi cjeline ukupnog stambenog prostora potrebno je još obuhvatiti popisom gradski stambeni prostor.

Radnički savjet ugostiteljskog poduzeća »Rijeka« - Šibenik raspisuje

Natječaj

ZA ADAPTACIJU RESTAURACIJE »RIJEKA«

Predračunska vrijednost za izvršene radove iznosit će Din 10.000.000 od toga:

1. Za građevinske radove	Din 5.000.000
2. Za obrtničke radove:	
a) klesarski i teracerski radovi	Din 1.000.000
b) Bojadisarski radovi	Din 500.000
c) Bravarski radovi	Din 500.000
d) Stolarski radovi	Din 1.200.000
e) Staklarski radovi	Din 500.000
f) Vodoinstalaterski radovi	Din 500.000
g) Elektroinstalaterski radovi	Din 800.000

Rok primanja pismenih prijava do 28. II 1961. godine.
Licitacione elaborate zainteresirani mogu predignuti u kancelariji poduzeća.

»TEHNOMATERIJAL« — ŠIBENIK raspisuje

Natječaj

ZA ŠEFA RAČUNOVODSTVA

Uvjeti: visoka odnosno srednja stručna sprema i potrebno iskustvo na dužnosti šefa računovodstva.

Plaća po tarifnom pravilniku.

Nastup službe odmah.

Molbu s dokumentima o stručnoj spremi i praksi dostaviti kancelariji poduzeća, Bratstva i jedinstva broj 10, najdalje do 28. II. 1961. godine.

SPORT-SPORT-SPORT

10-godišnjica djelovanja »Mornara« u Zlarinu

Ove godine se navršava deset godina djelovanja sportskog društva »Mornar« u Zlarinu. Uprava i članstvo žele to proslaviti nizom sportskih i drugih kulturno-zabavnih priredbi tokom ove godine, napose izložbama o historijatu sportskog života u Zlarinu. Nastavljajući sportsku aktivnost svojih prethodnika, koji su djelovali još od 1925. godine, »Mornar« je u toku zadnjih deset godina svoga djelovanja razvio znatnu sportsku i kulturnu aktivnost u svom selu, koju je omogućila u prvom redu fuzija dvaju sportskih klubova »Zlarin« i »Mladost«.

Prema zapisima, koji su brižno vođeni, Zlarinski nogometaši, učlanjeni u »Mornar«, odigrali su preko 140 utakmica, odbojkaški 18, šahisti 26, vaterpolisti 11, stolnotenisači 4. Nadalje, organizirano je prvenstvo otoka u koju je svrhu već izradilo plan stolnom tenisu i susreti s dru-proslave. (VK)

MALI OGLASNIK

Na Poljani je nađen ženski novčanik bez ikakvih dokumenata i oznake vlasništva. U njemu se nalazilo 21.000 dinara. Informacije u redakciji lista.

MIJENJAM JEDNOSOBNI STAN u Zemunu za odgovarajući u Šibeniku. Za informacije pisati na adresu: Đukić Nikola, krojač Jakuba Kuburovića 6, Zemun.

PRODAJEM KUĆU U ŠIBENIKU — Mandalina, odmah useljivu. Upitati: Pavao Milić, Šibenik, Palih omladinaca 3.

Htjela bih raditi u kućanstvu nekoliko sati u toku jutra. Za informacije obratiti se redakciji lista.

TRAŽI SE KUĆNA POMOĆNICA za vođenje domaćinstva od 6 do 15 sati. U obzir dolazi starija i ozbiljnija osoba. Obratiti se u upravi lista.

SD »Mornar« Zlarin

Prvi Jugoslaven u motornoj krilatoj spravi

Franc Rusjan, proizvođač so-davode iz Gorice, imao je tri sina i jednu kćerku. Srednji sin Edvard pomogao je oca u radionici, a poslije rada polazio je večernju trgovačku školu. Edvard je, međutim, razmišljao o drugim stvarima. S trkačkim biciklom, kojeg je u slobodnom vremenu napravio sam, Edvard je sudjelovao u svakoj biciklističkoj trci u Sloveniji.

Tada su počele stizati vijesti iz inozemstva o uspješnim letovima ljudi na nekim motornim krilatom spravama, težim od zraka. Već to da je čovjek dobio krila, djelovalo je na malog Rusjana. Čvrsto je rješio da mu letenje postane životni cilj.

Međutim, o letecim spravama Rusjan nije znao ništa, a doznati nije imao od kuda. Literatura o tome još nije bilo. Prema nejasnim fotografijama iz novina, počeo je da izrađuje male modele prvih aviona i da ispituje pojedine dijelove. Nedugo zatim odlučio je da sagradi svoj prvi avion u naravnoj veličini. Edvard i njegov stariji brat Josip uložili su sve snage i sredstva u taj posao. U razmjerno kratkom vremenu, izradili su prvi avion i nazvali ga »Eda-1«.

Imao je jedno krilo postavljeno iznad rešetkastog trupa, na kojem je bio ugrađen benzinski motor od 34 KS. Na jednoj strani i ravnoj poljani u blizini Gorice, braća su sagradila baraku, koja im je služila kao radionica i hangar za avion. Pod kraj jeseni 1909. godine, Edvard je na toj poljani počeo prvim pokušajima letovima. No, motor nije bio dovoljno snažan, a bilo je i drugih nedostataka.

Prvi letovi predstavljali su samo kratke »skokove«, ali uporno otklanjajući nedostatke, Edvard je uspevao da se skokove produžuje tako, da mu je već polazio za rukom da preleti cijelu poljanu. Stanovnici Gorice i okolice, doznali su brzo za te letove. Jednog lijepog dana na poljani skupio se priličan broj znatizeljnih gledalaca. Rusjan je uspješno poletio. Tada se oduševljena publika naglo uskomešala. Više nije bilo mjesta za stajanje. Zbog naglog manevra da spriječi nesreću, avion je klistnuo na krilo, udario o zemlju i potpuno se razbio. Srećom pilot je ostao neozljeđen.

Trebalo je početi iznova. Materijalnih sredstava više nije bilo. Dobrovoljnim prilozima prijatelja taj problem ubrzo je riješen i braća su odmah počela da grade drugi avion, koji je trebao biti mnogo bolji od prvoga. U baraci se radilo danju i noću. Već 13. veljače 1910. godine, poslije 30 dana intenzivnog rada, drugi Rusjanov avion »Eda-II« bio je dovršen. Prvi pokušaji poletanja nisu zadovoljili Edvarda. Avion je trebalo potpuno rastaviti i izvršiti neke veće izmjene. Kad je i taj posao završen postignuti su mnogo bolji rezultati nego s »Edom-I«. Međutim, Rusjan je vrlo dobro znao da jedina zapreka postizanju još boljih rezultata, leži jedino u slabom motoru.

Na biciklističkim utrkama Rusjan se upoznao sa zagrebačkim biciklistom Milanom Menigom. Doznao je od njega da u Zagrebu živi imućan fotograf Mihajlo Merćep, koji je isto tako zanesen letenjem. Posredovanjem Menige sklapa prijateljstvo s Merćepom. Dva čovjeka udružena istim životnim ciljevima otputovala su odmah u Pariz Nabavili su motor od 50 KS. U Francuskoj su uspjeli da pregledaju razne avione francuskih konstruktora. Svi uvjeti za početak gradnje trećeg aviona, takvog koji ni u čemu ne bi ostajao za stranim najboljim aparatima, bili su ispunjeni. Po povratku iz Francuske Rusjan i

Merćep izrađuju crteže tog aviona. Početkom novembra 1910. godine, avion je bio završen. Jednokrillac sa rotativnim motorom »Gnome« od 50 KS, pedantno razrađene konstrukcije, imao je ispod prednjeg dijela trupa i jednu skiju, koja je služila da se avion ne prevrne u vožnji na lošem terenu. Nestrpilivi Rusjan nije mnogo oklijevao. Prvog pogodnog dana za letenje, pokušao je da starta. Poletanje je bilo vrlo kratko, uravnoteženost i pokretljivost aviona — odlična, a dostignuta visina iznosila je više od 100 metara.

Na vojnom vježbalištu u Cermoneru 26. decembra 1910. godine Rusjan je letio pred zagrebačkim građanstvom. Oduševljene gledalaca bilo je neopisivo. Rusjana su otkrili lovorovim vijencem i obasuli cvijećem. Dnevna štampa pisala je o tom uspjehu s najvećim divljenjem. Vijest o našim prvim konstruktorima i avijatičarima proširila se ubrzo izvan granica zemlje.

Rusjan je tada želio da leti u Beogradu. Kada je s Merćepom doputovao u Beograd, bio mu je priređen srdačan doček. Prevezen avion odmah je sklopljen i pripremljen za letenje. Međutim, počela je puhati jaka košava, pa je letenje moralo biti odloženo. Vjetar je bjesnio svom silom nekoliko dana, a Rusjan je namjeravao da nastavi turneju po ostalim većim gradovima. U jutro 9. siječnja 1911. godine Rusjanu se učinilo kao da se košava pomalo stišava.

Odlučio je da izvrši nekoliko pokušajnih letova. Rusjan je zauzeo mjesto u sjedištu i poletio potpuno sigurno, praćen zabrinjavajućim pogledima prisutnih gledalaca. Na 100 metara visine obletio je Beograd i vraćao se uz letište. Svi koji su pratili taj njegov smjeli let, bili su već uvjereni da će se sve sretno završiti, ali tada se avion uslijed jakog udara vjetra snažno zatresao, nagnuo, naglo poletio prema zemlji i uz tup tresak razbio na bedemima Kalemegdana. Spasioci su brzo stigli na mjesto nesreće, ali svaka pomoć neustrašivom pilotu bila je uzaludna. Pod zbrobljenim avionom Rusjan je ležao mrtav.

Prvoj žrtvi našeg zrakoplovstva, Beograd je priredio nezapamćen pogreb. Sahranjen je uz najveće počasti. U ime Beograđana i cijelog naroda, posljednji oproštajni govor održao je književnik Branislav Nušić.

Merćep je poslije Rusjanove smrti nastavio započeto djelo. Konstruirao je još dva aviona, sa kojima je uspješno letio. Na jednom aeromitingu u Budimpešti osvojio je prvu nagradu.

Dana 27. o. m. u 10 sati održat će se u kancelariji Zdravstvenog centra u Šibeniku

Usmeno namtanje za preuzimanje pomija (spirina)

za vrijeme od 1. marta do 31. decembra 1961. godine. Uvjeti po kojima će se vršiti namtanje mogu se dobiti na uvid u kancelariji Zdravstvenog centra u Šibeniku svakog radnog dana od 7 do 14 sati.

Uprava Zdravstvenog centra u Šibeniku